

Turinys

1. Bendrybės

1.1 Nosies ir prienosinių ančių klinikinės anatomijos apžvalga

(R.Jankauskas)	9
1.1.1 Išorinė nosis	9
1.1.2 Nosies ertmė	13
1.1.3 Prienosiniai ančiai	20

1.2 Nosies ir prienosinių ančių fiziologija (V Sakalinskas)

1.2.1 Nosies fiziologija	25
1.2.1.1 Kvėpuojamoji funkcija	25
1.2.1.2 Apsauginė funkcija	32
1.2.1.3 Rezonansinė (kalbinė) funkcija	39
1.2.1.4 Uodžiamoji funkcija	39
1.2.2 Prienosinių ančių fiziologija	43
1.2.2.1 Kvėpuojamoji funkcija ir prienosiniai ančiai	43
1.2.2.2 Apsauginė funkcija ir prienosiniai ančiai	43
1.2.2.3 Rezonansinė (kalbinė) funkcija ir prienosiniai ančiai	44
1.2.2.4 Uodžiamoji funkcija ir prienosiniai ančiai	44
1.2.2.5 Prienosinių ančių ventilacija ir drenažas	44

1.3 Klinikinis rinologinių ligonių tyrimas (V Sakalinskas)

1.3.1 Anamnezė	50
1.3.1.1 Nosies užgulimas ("obstrukcija") ir rinorėja	50
1.3.1.2 Rinogeniniai skausmai ir dizestezijos	59
1.3.1.3 Uoslės disfunkcija	70
1.3.1.4 Nosies, prienosinių ančių ir kitų organų bei sistemų patologijos tarpusavio patogenetinis sąryšys	73
1.3.2 Nosies ir prienosinių ančių klinikinis tyrimas	80
1.3.2.1 Išorinės nosies klinikinis tyrimas	80
1.3.2.2 Nosies ertmės klinikinis tyrimas	84
1.3.2.3 Prienosinių ančių klinikinis tyrimas	93
1.3.2.4 Nosies estetinis (kosmetinis) įvertinimas	102
1.3.3 Nosies ir prienosinių ančių tyrimas endoskopais (J. L. Martinkėnas)	105
1.3.4 Nosies funkcijos tyrimas	112

1.3.4.1 Kvėpuojamosios funkcijos tyrimas	112
1.3.4.2 Uoslės tyrimas	124
1.3.4.3 Nosies gleivininio dangalo tyrimas	128
1.3.4.4 Provokaciniai nosies mėginiai (R. Ėmužytė)	138
1.3.5 Nosies ir prienosinių ančių rentgenologinis tyrimas (J. L. Martinkėnas)	141

1.4 Rinolikvorėja (V. Sakalinskas)	155
---	-----

1.5 Literatūra	163
-----------------------	-----

2. Nosies ligos

2.1 Įgimtos nosies raidos anomalijos (V. Sakalinskas)	175
--	-----

2.1.1 Bendrybės	175
-----------------	-----

2.1.2 Nosies agenezija	178
------------------------	-----

2.1.3 Nosies hipogenezija	179
---------------------------	-----

2.1.4 Nosies hipergenezija	180
----------------------------	-----

2.1.5 Nosies disgenezija	181
--------------------------	-----

2.1.6 Nosies persistencija	182
----------------------------	-----

2.1.6.1 Choanų atrezija	183
-------------------------	-----

2.1.6.2 Glioma, meningoencefalocelė	186
-------------------------------------	-----

2.1.6.3 Dermoidinė cista (antis)	190
----------------------------------	-----

2.1.6.4 Įgimtos nosies kraujagyslinės anomalijos (G. Pošiūnas)	192
--	-----

2.1.7 Nosies distopija	195
------------------------	-----

2.1.8 Kraniofacialinės anomalijos	195
-----------------------------------	-----

2.2 Nosies trauma ir nosies svetimkūniai (J. L. Martinkėnas)	197
---	-----

2.2.1 Mechaninė nosies trauma	198
-------------------------------	-----

2.2.2 Terminė ir kitos nosies traumos	198
---------------------------------------	-----

2.2.3 Nosies svetimkūniai, rinolitai	198
--------------------------------------	-----

2.3 Išorinės nosies ir jos prieangio ligos (V. Sakalinskas)	203
--	-----

2.3.1 Bendrybės	203
-----------------	-----

2.3.2 Nosies prieangio egzema	205
-------------------------------	-----

2.3.3 Nosies prieangio sikožė	207
-------------------------------	-----

2.3.4 Nosies šunvotė	208
----------------------	-----

2.3.5 Nosies rožė	210
-------------------	-----

2.3.6 Herpinis nosies pažeidimas	212
----------------------------------	-----

2.3.6.1 Paprastoji pūslelinė	212
------------------------------	-----

2.3.6.2 Juostinė pūslelinė	213
----------------------------	-----

2.3.7Varia	213
------------	-----

2.3.7.1	Nosies tuberkulozē	213
2.3.7.2	Nosies sifilis	217
2.3.7.3	Nosies sarkoidozē	218
2.3.7.4	Raudonoji vilkligē	219
2.3.8	Rinofima (J. L. Martinkēnas)	220
2.4	Rinitai (V. Sakalinskas)	223
2.4.1	Bendrybēs	223
2.4.2	Alerģiniai rinitai (R. Ēmužytē)	232
2.4.2.1	Bendrybēs	232
2.4.2.2	Etiologija	236
2.4.2.3	Patogenezē	239
2.4.2.4	Klinika	241
2.4.2.5	Diagnozē	244
2.4.2.6	Diferencinē diagnozē	247
2.4.2.7	Gydymas	253
2.4.2.8	Kliniskie ypatumi	265
2.4.3	Infekcinis rinitas	270
2.4.3.1	Ūminis infekcinis rinitas	270
2.4.3.2	Ūminis rinitas, sergant ūminēm respiratorinēm, egzentēm infekcijom	283
2.4.3.3	Lētinis infekcinis rinitas	292
2.4.3.4	Ozena	294
2.4.4	Neinfekcinie ir nealerģiniai rinitai	301
2.4.4.1	Idiopatinis rinitas	301
2.4.4.2	Nealerģinis eozinofilinis rinitas	303
2.4.4.3	Profesinis rinitas	304
2.4.4.4	Hormoninis rinitas	308
2.4.4.5	Medikamentinis rinitas	310
2.4.4.6	Iritacinis rinitas	316
2.4.4.7	Maistinis rinitas	316
2.4.4.8	Emocinis rinitas	317
2.4.4.9	Paprastasis atrofinis rinitas	318
2.4.5	Nosies kriaukļu hipertrofija	324
2.5	Specifinē infekcinē nosies ertmēs ligos (V. Sakalinskas)	331
2.5.1	Nosies ertmēs tuberkulozē	331
2.5.2	Rinoskleroma	332
2.5.3	Nosies ertmēs sifilis	336
2.5.4	Nosies difterija	338
2.5.5	Nosies raupsai	341
2.5.6	Nosies gonorēja	342

2.5.7 Nosies įnosės	343
2.6 Sisteminės, granulomatozinės nosies ertmės ligos (V. Sakalinskas)	344
2.6.1 Wegener'io granulomatozė	344
2.6.2 Nosies sarkoidozė	347
2.7 Nosies ertmės grybelių ir parazitų sukeltos ligos (V. Sakalinskas)	348
2.7.1 Nosies mikožė	348
2.7.2 Nosies parazitinė patologija	351
2.8 Nosies polipai (S. Balsėris, V. Sakalinskas)	352
2.9 Nosies pertvaros patologija (J. L. Martinkėnas)	364
2.9.1 Nosies pertvaros iškrypimai	364
2.9.2 Nosies vožtuvo pakenkimai	371
2.9.2 Nosies pertvaros hematoma, abscesas	375
2.10 Nosies kraujavimas (V. Sakalinskas)	376
2.11 Rinogeninė uoslės patologija (V. Sakalinskas)	389
2.12 Rinoplastikos principai (J. L. Martinkėnas)	393
2.12.1 Bendrybės	393
2.12.2 Estetinė ir morfometrėnė nosies analizė	394
2.12.3 Klasifikacija	401
2.12.4 Bendri chirurginio gydymo principai	402
2.12.5 Kuprota nosis	409
2.12.6 Balno nosis	413
2.12.7 Kreiva nosis	420
2.12.8 Kombinuota nosies deformacija	424
2.13 Knarkimas ir miego apnėja (J. L. Martinkėnas)	427
2.13.1 Bendrybės	427
2.13.2 Klinika ir diagnostika	429
2.13.3 Gydymas	430
2.14 Literatūra	435
3. Prienosinių anėių ligos	
3.1 Įgimtos prienosinių anėių raidos anomalijos (V. Sakalinskas)	449

3.2 Prienosinių ančių traumos (V. Sakalinskas)	457
3.2.1 Mechaninė trauma	457
3.2.2 Barotrauma	467
* 3.3 Prienosinių ančių uždegimai (sinusitai) (J. L. Martinkėnas)	470
3.3.1 Bendrybės	470
3.3.2 Etiopatogenezė	471
3.3.3 Klasifikacija	476
3.3.4 Požymiai ir diagnostika	477
3.3.5 Gydymas	484
3.3.6 Alerginė prienosinių ančių patologija (V. Sakalinskas)	488
3.3.7 Mikotinė prienosinių ančių patologija (V. Sakalinskas)	499
3.4 Sinusų endoskopinės chirurgijos principai (J. L. Martinkėnas)	509
3.4.1. Bendrybės	509
3.4.2. Endoskopinė sinusų chirurgija	510
3.5 Bendrinė neįtra endoskopinėje rinochirurgijoje (D. Činčikas)	536
3.6 Rinogeninės komplikacijos (V. Sakalinskas)	539
3.6.1 Bendrybės	539
3.6.2 Rinogeninės akiduobės komplikacijos	543
3.6.3 Rinogeninės intrakranijinės komplikacijos	551
3.6.4 Kitos rinogeninės komplikacijos	561
3.7 Literatūra	570
4. Onkorinosinologijos pradmenys	
4.1 Nosies ertmės ir prienosinių ančių navikai (V. Čepulis)	
4.1.1 Bendrybės	581
4.1.2 Gerybiniai navikai	583
4.1.3 Piktybiniai nosies ertmės ir prienosinių ančių navikai	588
4.1.4 Piktybinių nosies ertmės ir prienosinių ančių navikų gydymas	601
4.2 Iš doc. M. Sakalinsko onkologinio archyvo	607
4.3 Literatūra	614